

Куриленко Оксана Михайлівна,
суддя Київського районного суду м.Одеси

НОВАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ В СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ

У судах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Позовні та інші заяви, скарги та інші передбачені законом процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, в порядку їх надходження підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі в день надходження документів. Визначення судді або колегії суддів (судді-доповідача) для розгляду конкретної справи здійснюється Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою у порядку, визначеному цим Кодексом.

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система відповідно до закону забезпечує обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу, а також участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції.

Суднаправляє судові рішення, судові повістки, судові повістки – повідомлення та інші процесуальні документи учасникам судового процесу на їх офіційні електронні адреси, вчиняє інші процесуальні дії в електронній формі з застосуванням Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи в порядку, визначеному цим Кодексом та Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти, державні органи, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання державного та комунального секторів економіки реєструють офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі в обов'язковому порядку. Інші особи реєструють офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі в добровільному порядку.

Особам, які зареєстрували офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі, суд надсилає будь-які документи у справах, в яких такі особи беруть участь, виключно в електронній формі, шляхом їх направлення на офіційні електронні адреси таких осіб, що не позбавляє їх права отримати копію судового рішення у паперовій формі за окремою заявою.

Реєстрація в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі не позбавляє права на подання документів до суду в паперовій формі.

Особи, які зареєстрували офіційні електронні адреси в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі, можуть подати процесуальні, інші документи, вчинити інші процесуальні дії в електронній формі виключно за допомогою Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, з використанням власного електронного цифрового підпису, прирівняного до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронний цифровий підпис», якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Особливості використання електронного цифрового підпису в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі визначаються Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Судпроводить розгляд справи за матеріалами судової справи в електронній формі. Процесуальні та інші документи і докази у паперовій формі не пізніше наступного дня з дня їх надходження до суду переводяться у електронну форму та долучаються до матеріалів електронної судової справи в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

У разі неможливості розгляду справи судом в електронній формі з технічних причин більше чотирнадцяти днів, що може перешкодити розгляду справи у строки, встановлені цим Кодексом, справа розглядається за матеріалами в паперовій формі, для чого всі матеріали справи невідкладно переводяться в паперову форму у порядку, встановленому Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Процесуальні та інші документи і докази в паперовій формі зберігаються в додатку до справи в суді першої інстанції та у разі необхідності можуть бути оглянуті учасниками справи чи судом першої інстанції або витребувані судом апеляційної чи касаційної інстанції після надходження до них відповідної апеляційної чи касаційної скарги.

Правове регулювання відносин, пов'язаних із функціонуванням автоматизованої системи документообігу суду, здійснюється цим Положенням відповідно до Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про доступ до судових рішень», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних» та інших нормативно-правових актів.

автоматизована система – сукупність комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів судів та Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України), що забезпечує функціонування документообігу суду, обіг інформації між судами різних інстанцій

та спеціалізацій, передачу інформації до центральних баз даних залежно від спеціалізації судів, захист від несанкціонованого доступу тощо;

автоматизоване робоче місце – програмно-апаратний комплекс, що складається з персональної електронної обчислювальної машини та інших пристроїв, прикладного програмного забезпечення загального призначення і спеціалізованого прикладного програмного забезпечення та призначений для автоматизації діяльності користувача системи в межах його повноважень та компетенції і діє у складі автоматизованої системи документообігу суду, в тому числі для обміну інформацією з іншими автоматизованими робочими місцями та (або) іншими автоматизованими системами із застосуванням каналів зв'язку;

автор електронного документа – фізична або юридична особа, яка створила електронний документ;

адміністратор автоматизованої системи (адміністратор Єдиної судової інформаційної системи – далі ЄСІС) – державне підприємство «Інформаційні судові системи», яке забезпечує:

технічний супровід та здійснює підтримку працездатності автоматизованої системи в цілому згідно з вимогами ЄСІС, виконує інші функції відповідно до розпоряджень ДСА України та взятих на себе договірних зобов'язань;

сервіс обміну обліково-інформаційними картками, електронними документами суду з центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду у відповідності до протоколів обміну, затверджених адміністратором автоматизованої системи;

електронний архів – відокремлена частина бази даних, що містить інформацію про судові справи та/або документи, передані до архіву суду, і не підлягає редагуванню;

засади використання автоматизованої системи документообігу суду – це затверджені рішенням зборів суддів відповідного суду правила застосування цього Положення з урахуванням юрисдикції та інстанційності суду, норм процесуальних кодексів та законів України;

комп'ютерна програма – набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у придатній для зчитування комп'ютером формі, які приводять його в дію для досягнення певної мети або результату;

користувач автоматизованої системи – суддя, помічник судді, працівник апарату суду, технічний адміністратор (на підставі наказу керівника апарату суду);

оригінал електронного документа суду – електронний примірник документа суду з обов'язковими реквізитами, в тому числі з електронним цифровим підписом (далі – ЕЦП) автора, що не підлягає редагуванню;

оригінал електронного судового рішення – електронний примірник судового рішення з ЕЦП судді (головуючого судді або судді-доповідача у разі колегіального розгляду судової справи), що не підлягає редагуванню; підсистема – виділений за певними ознаками модуль автоматизованої системи для вирішення конкретних завдань цієї системи, що встановлюється на кожному автоматизованому робочому місці залежно від функцій, повноважень та напрямів роботи користувача автоматизованої системи;

права користувача автоматизованої системи – сукупність дій, які користувач автоматизованої системи має право виконувати в цій системі; провадження у судовій справі – сукупність процесуальних дій, пов'язаних із розглядом судової справи;

редагування інформації – зміна даних після їх збереження відповідним користувачем чи підписання документа ЕЦП;

суд – суд загальної юрисдикції, який розглядає справи в порядку адміністративного, господарського, кримінального або цивільного судочинства, а також справи про адміністративні правопорушення;

судова справа – позовні заяви, скарги, матеріали кримінального провадження, подання та інші передбачені законом процесуальні документи, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду, а також судові процесуальні документи, що виготовляються судом;

судове рішення – процесуальний документ, постановлений судом під час розгляду судової справи на будь-якій стадії судового процесу (ухвала, рішення, вирок, постанова, судовий наказ, окрема думка судді тощо);

реєстрація вхідної кореспонденції – фіксування в автоматизованій системі факту надходження до суду судових справ та інших передбачених законом документів;

реєстрація вихідної кореспонденції – фіксування в автоматизованій системі надсилання судом документів, виготовлених у суді;

технічний адміністратор – особа, наділена правами адміністратора автоматизованої системи для забезпечення її технічного функціонування, яка працює безпосередньо в суді, або відповідний фахівець адміністратора автоматизованої системи, закріплений за цією судовою установою.

постійно-діюча колегія суддів – колегія суддів, що складається з основного складу та резервних суддів;

основний склад постійно-діючої колегії – визначений процесуальним законодавством кількісний склад суддів, які здійснюють розгляд справи по суті;

резервний суддя (резервні судді) постійно-діючої колегії – суддя (судді), який (які) залучаються на заміну судді (суддів) – члена (членів) основного складу постійно-діючої колегії (за винятком головуючого,

судді- доповідача) у разі неможливості останнім (останніми) здійснювати правосуддя або брати участь у розгляді (продовжувати розгляд) судових справ.

Для функціонування автоматизованої системи ДСА України забезпечує:

розробку відповідних комп'ютерних програм документообігу суду за спеціалізаціями судів; підготовку нормативних документів щодо використання автоматизованої системи; розробку вимог щодо захисту автоматизованої системи та інформації, що міститься у ній; суди технічними, фінансовими і організаційними ресурсами, необхідними для впровадження, захисту та використання автоматизованої системи; навчання користувачів автоматизованої системи під час її впровадження та використання; моніторинг технічного стану автоматизованої системи та захищеності її даних; організацію технічної та інформаційної підтримки користувачів автоматизованої системи, зокрема, за допомогою відкритих веб-ресурсів, відповідного телефонного інформаційного центру тощо.

Автоматизована система забезпечує автоматизацію технологічних процесів обробки інформації в суді, а саме:

реєстрацію та розподіл вхідної кореспонденції, реєстрацію вихідної кореспонденції, а також внутрішніх документів суду;

розподіл судових справ між суддями (колегіями суддів), визначення запасного судді, слідчого судді, присяжних та народних засідателів;

взяття на контроль та здійснення контролю за виконанням вхідних та внутрішніх документів суду, інформування голови суду, керівника апарату суду та особи, відповідальної за опрацювання документа, про закінчення строків його виконання;

фіксування етапів проходження документів до їх передачі в електронний архів, а також передачі судових справ з однієї судової інстанції до іншої;

реєстрацію процесуальних дій та документів у судовій справі;

контроль за дотриманням процесуальних строків розгляду судової справи та інформування головуючого судді (судді-доповідача), голови суду та секретаря судової палати про закінчення цих строків;

використання ЕЦП для підписання оригіналу електронного документа суду;

оперативний пошук судових справ та документів за їх реквізитами;

індексацію документів та їх контекстний пошук;

виготовлення та видачу копій судових рішень та виконавчих документів на підставі даних, що містяться в автоматизованій системі, в тому числі надсилання засобами електронного зв'язку оригіналів електронних судових рішень;

зберігання текстів судових рішень та інших документів, створених у автоматизованій системі;

відправку оригіналів електронних судових рішень до Єдиного державного реєстру судових рішень;

надання в установленому законом порядку інформації про стан розгляду судових справ;

Вхідна кореспонденція, в тому числі процесуальні документи, приймається і опрацьовується користувачами автоматизованої системи, яким надано доступ до автоматизованої системи відповідно до їх функціональних обов'язків, і реєструється в автоматизованій системі в день її надходження. У разі неможливості з об'єктивних причин здійснити реєстрацію вхідної кореспонденції в день її надходження, така кореспонденція реєструється в автоматизованій системі в термін, визначений у розпорядженні керівника апарату суду із зазначенням причин встановлення такого терміну.

Кожній судовій справі надається єдиний унікальний номер, який формується автоматизованою системою автоматично в суді першої інстанції та залишається незмінним незалежно від проходження судової справи в інстанціях чи надходження судової справи за підсудністю з іншого суду будь-якої юрисдикції, в тому числі в разі повторного надходження судової справи після її належного оформлення, та який повинен обов'язково вказуватися судами всіх інстанцій в судовому рішенні.

Розподіл судових справ здійснюється в суді в день їх реєстрації, на підставі інформації, внесеної до автоматизованої системи, уповноваженою особою апарату суду, відповідальною за здійснення автоматизованого розподілу судових справ.

Визначення судді або колегії суддів для розгляду конкретної справи здійснюється автоматизованою системою шляхом:

автоматизованого розподілу судових справ під час реєстрації відповідної судової справи;

пакетного автоматизованого розподілу судових справ після реєстрації певної кількості судових справ;

розподілу судових справ шляхом передачі судової справи раніше визначеному у судовій справі судді;

визначення складу суду з метою заміни судді (суддів);

повторного автоматизованого розподілу судових справ.

Збори суддів мають право внести зміни щодо навантаження, категорій справ тощо.

Новація – автоматичне визначення присяжних засідателів.

Система автоматизованого арешту коптів

1. У судах функціонує система автоматизованого арешту коштів, що забезпечує оперативне накладення арешту на грошові кошти, які містяться на банківських рахунках, у випадках, передбачених цим Кодексом.
2. Система автоматизованого арешту коштів є складовою частиною Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.
3. Користувачами системи автоматизованого арешту коштів на банківських рахунках у суді є судді.
4. Інформація щодо арешту коштів вноситься суддею (суддею-доповідачем – у разі колегіального розгляду справи) до системи автоматизованого арешту коштів на підставі відповідної ухвали суду, скріплюється його електронним цифровим підписом та підлягає кодуванню.
5. Порядок функціонування системи автоматизованого арешту коштів визначається Положенням про систему автоматизованого арешту коштів, що затверджується Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Міністерством юстиції України та Національним банком України.
6. Несанкціоноване втручання в роботу системи автоматизованого арешту коштів тягне відповідальність, установлену законом.